

Het diagnostisch traject van sarcoompatiënten

Dr. Ingrid Desar, internist-oncoloog

Vicky Soomers, arts-onderzoeker

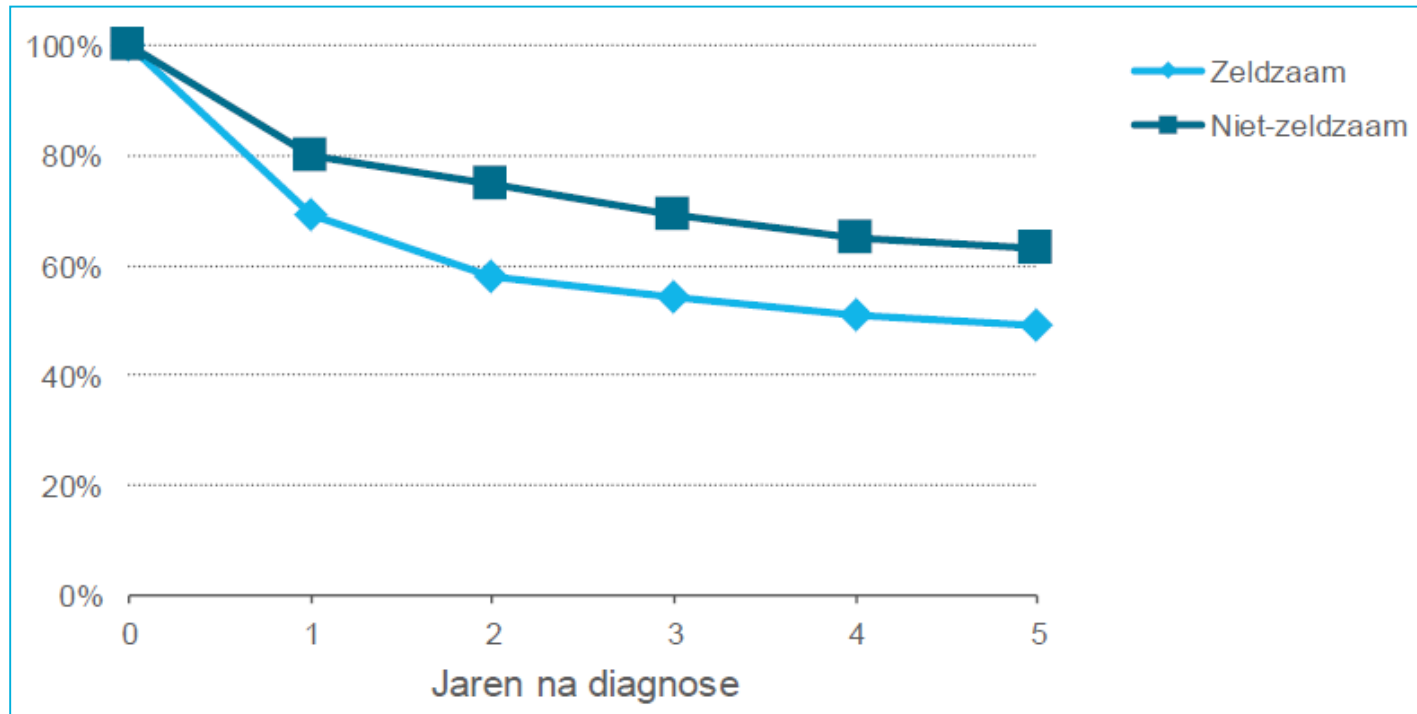
Prof. Dr. Winette van der Graaf, internist-oncoloog

Definitie en frequentie 'rare cancers'

- Definitie: incidentie van < 6 per 100,000 personen per jaar
- In de Europese Unie: 2.5 miljoen mensen totaal
  - In Nederland: 23.000 nieuwe patiënten per jaar
- Zeldzaam: 223 / 260 kankersoorten in totaal
- Bv: sarcoom, hersentumoren, schildklierkanker

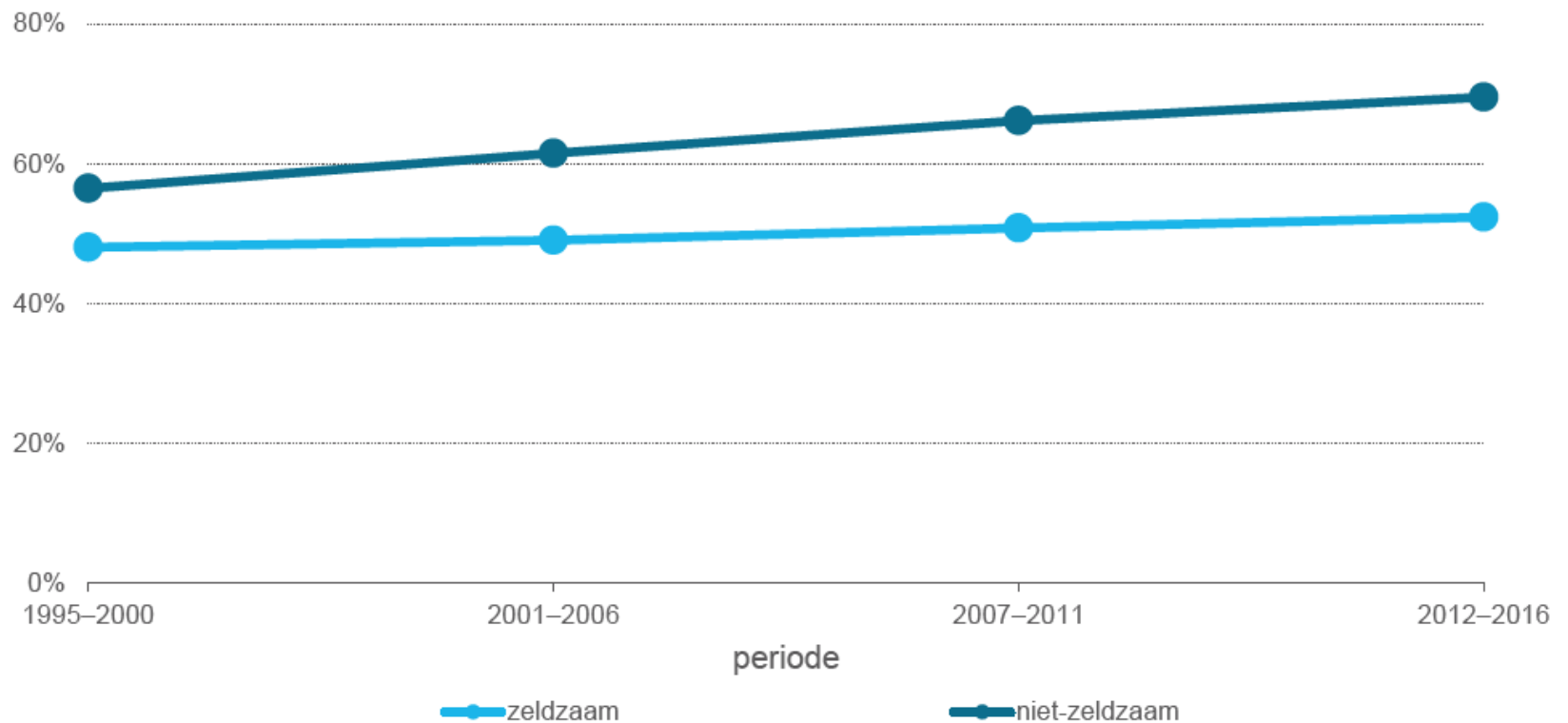
Overleving zeldzame kankers

5-jaarsoverleving 49% versus 63%

5-jaarsoverleving neemt minder toe

Problematiek rare cancers

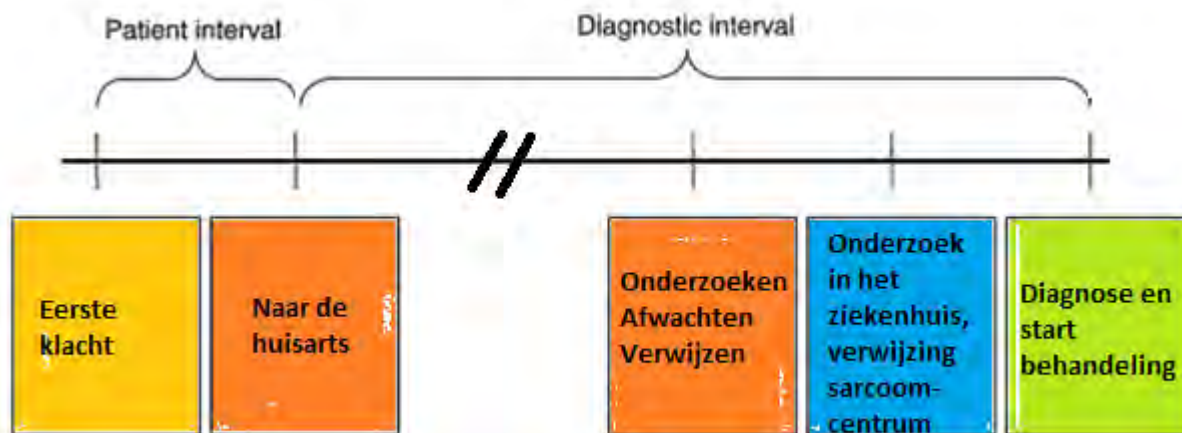
- Late of onjuiste diagnose*; vaak vertraging om bij expert te komen
- Onvoldoende ervaring met de behandeling en weinig expertise
- Een beperkt aantal klinische studies; minder geregistreerde geneesmiddelen
- Minder/geen richtlijnen
- Weinig 'registries' en weefselbanken
- Beperkte informatie: leidt tot eenzaamheid

Het diagnostisch interval

Waar hebben we het over?

Van eerste klacht tot aan (pathologisch bevestigde) diagnose

Het diagnostisch interval

De literatuur

- Bij botsarcomen: 9 – 120.4 weken (meer dan 2 jaar)
- Bij weke delen sarcomen: 4.3-614.9 weken (bijna 12 jaar)

→ Waarom en bij wie duurt het lang?

→ Maakt het iets uit voor je kwaliteit van leven, kans op genezing, grootte van de operatie?

Het diagnostisch interval

Waarom en bij wie duurt het lang?

- Geen duidelijke risicofactoren, zoals bijvoorbeeld bepaalde leeftijdsgroepen, geslacht of klacht
- Geven agressieve sarcomen veel klachten en worden zij sneller gevonden?
- Geven minder snel groeiende sarcomen weinig klachten en duurt het langer voordat de diagnose gesteld is? Maakt dat dan ook minder uit?

→ Studies die tot nu toe gedaan zijn geven hierop geen antwoord.

Het diagnostisch interval

Maakt het iets uit?

- Bij botsarcomen geldt: een langere tijd tot diagnose, geeft een grotere tumor
- Bij weke delen sarcomen is die relatie niet aangetoond
- Er is niet aangetoond dat een grotere tumor, of een langere tijd tot diagnose, leidt tot een kleinere kans op genezing
- Er is geen onderzoek gedaan naar het effect op de kwaliteit van leven

---

Onderzoek van eigen bodem

Afgerond onderzoek

1. Ervaringen van patiënten

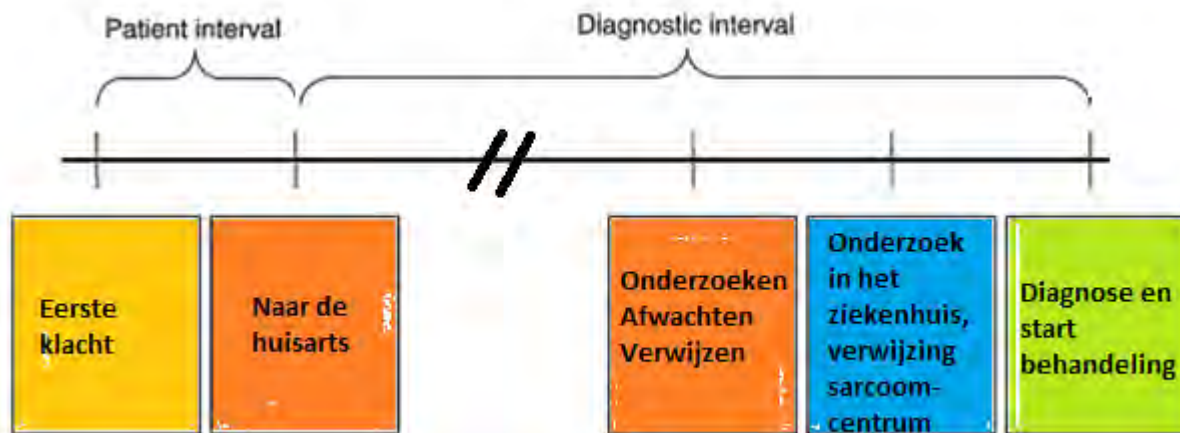
Lopend onderzoek

1. Onderzoek bij nieuwe patiënten
2. Ervaringen van patiënten met een sarcoom

Ervaringen van patiënten (n=15)

Antwoord op vragen:

- Waardoor gaat patiënt snel naar huisarts?
- Waardoor komt patiënt zo snel mogelijk bij sarcoomspecialist?

Ervaringen van patiënten

Patiënt interval

Lang wachten:

- op het oog onschuldige klachten
- dagelijkse activiteiten mogelijk (werk, hobby's, huishouden)
- 'gaat vanzelf wel over'

Eigenlijk had ik bepaalde klachten met plassen al langer. Alleen dat zet je dan weg als zijnde: je wordt ook ouder, dus misschien moet je sneller naar de wc of je drinkt gewoon wat meer.

Ervaringen van patiënten

Diagnostisch interval

Lang interval:

- verkeerde diagnose
- geen of traag aanvullend onderzoek
- lang wachten op verwijzing
- geen hoofdbehandelaar

Ervaringen van patiënten

Diagnostisch interval

6 weken wachten op een MRI is ook eigenlijk extreem lang vind ik. Als ik mezelf er al van bewust was dat het niet goed zou kunnen zijn, dan was ik daar niet akkoord mee gegaan. Dat was ik dus niet, ik ben gewoon op vakantie geweest.

Die verwijzing voor die second opinion hier naar het Radboudumc moest via de huisarts.

Ervaringen van patiënten

Diagnostisch interval

Kort interval:

- snel aanvullend onderzoek
- snelle verwijzing
- hoofdbehandelaar

Ervaringen van patiënten

Diagnostisch interval

De dokter heeft ook zelf gezegd van: had ik jou die zondag niet gezien en het verschil niet gezien tussen zondag en vrijdag, dan had ik je waarschijnlijk vrijdag niet eens doorgestuurd naar het ziekenhuis.

Dus hij heeft gekeken en onderzocht en vond het eigenlijk ook maar, ja, kon het ook niet thuis brengen, dus hij heeft me eigenlijk gelijk 's middags voor een echo gestuurd

---

Ervaringen van patiënten

Tevredenheid

- Wachten was emotioneel zwaar
- Ontevreden bij valse geruststelling en geen goede informatie krijgen
- Reizen naar sarcoomcentrum kost tijd en geld, maar is geen beperking om er naartoe te gaan

Adviezen van patiënten:

- Meer bewustwording dat sarcomen bestaan
- Duidelijke hoofdbehandelaar

Alles had sneller kunnen gaan als mensen zich meer bewust zouden zijn dat dit een sarcoom kan zijn.

Lopend onderzoek

1. Bij nieuwe patiënten: QUEST

- Alle nieuwe patiënten die behandeld worden in een deelnemend ziekenhuis (Radboudumc, UMCG, AvL, LUMC, EMC)
- Vragenlijsten bij diagnose en gedurende 2 jaar daarna

Antwoord op de vragen:

- Hoe lang duurt het diagnostisch traject?
- Is de duur van het diagnostisch traject van invloed op de grootte van de tumor, kans op genezing en kwaliteit van leven?

Lopend onderzoek

2. Ervaringen van patiënten met een sarcoom; SURVIVORSHIP

Antwoord op de vragen:

- Welke invloed heeft het (gehad) hebben van een sarcoom op de huidige kwaliteit van leven, functioneren, werk en sociale leven
- Welke behoefte aan zorg hebben de (ex-)patiënten, zowel lichamelijk als psychisch

---

Lopend onderzoek

2. Ervaringen van patiënten met een sarcoom; SURVIVORSHIP

Patiënten die tussen 2008-2016 diagnose sarcoom gekregen hebben, worden gevraagd om één keer een vragenlijst in vullen. Deelnemende ziekenhuizen: Radboudumc, UMCG, AvL, LUMC, EMC, MUMC

Komt u in aanmerking voor deelname maar heeft u geen uitnodiging gehad? U kunt contact opnemen met Vicky Soomers via Vicky.Soomers@radboudumc.nl

---

Vermeld hierbij uw naam, geboortedatum en het ziekenhuis waar u onder behandeling bent (geweest).

Wat zou u willen dat u of uw dokters anders gedaan hadden in het diagnostisch traject?

Project team

Vicky Soomers

Dide den
Hollander

Ingrid Desar

Olga Husson

Winette van
der Graaf

Engeland:
Eugenie
Younger

Lonneke
van der Poll

Radboudumc

Meten kwaliteit van leven bij sarcoom-patiënten: uw stem telt

Doel: Meetinstrument ontwikkelen voor gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven bij sarcoom-patiënten

U kunt ons hierbij helpen!

We zoeken: 77 sarcoom patiënten in Nederland die mee willen werken aan een interview

Heeft u interesse: neemt u dan contact op met Olga Husson (o.husson@nki.nl) of Dide den Hollander (D.denHollander@radboudumc.nl)

Prioriteiten sarcoomonderzoek

Doel: uw ervaringen met sarcoom gebruiken om te begrijpen waar onderzoek nodig is dat verschil maakt voor mensen die te maken krijgen met sarcoom

Met uw input maken we een top 10 van onderzoeksvragen

We zoeken: mensen die leven of hebben geleefd met sarcoom, verzorgenden of familieleden, nabestaanden, zorgprofessionals, belangenorganisaties of onderzoekers die onze enquête willen invullen of interview willen doen

U kunt vandaag al de enquête invullen of meenemen

Heeft u interesse: neemt u dan contact op met Olga Husson (o.husson@nki.nl)
